

FJORDENS FUGLE

Klyde:

Mange vadefugle har fået navn efter deres udseende eller stemme således også klyden, der har navn efter sin stemme: klytt-klytt. Tidligere blev den kaldt skomagerfuglen på grund af dens spidse og opadbøjede næb, der ligner en skomagernål. Ved at svinge næbbet fra side til side kan den skumme vandoverfladen eller det øverste lag mudder for smådyr. Som den eneste vadefugl er klyden kolonirugende, hvor de larmende kan jage krager og måger væk. En anden måde at beskytte ungerne på er ved at efterligne en syg fugl med flaksende vinger bevægende sig væk fra redestedet, hvis f.eks. en ræv eller et menneske skulle komme for tæt på æg eller unger. I Nakskov Fjord kan klyden ofte opleves langs indersiden af Albuetangen.

Rødben:

Rødben er en af vor almindeligste vadefugle, som man støder på ved langt de fleste lavvandede kyster. Den kan for eksempel yngle i højt græs modsat de fleste andre vadefugle, der foretrækker græssede enge. Rødben har et karakteristisk to- eller treleddet flugtkald, tjy-hy-(hy), der ofte høres, hvis den bliver forstyrret, og især i ungetiden kan den være meget støjende. Rødben er letkendelig med dens røde ben, og i flugten ses en hvid vingebagkant. Andre ynglende vadefugle ved Nakskov Fjord er stor præstekrave, vibe, strandskade og klyde.

Strandskade:

En anden let kendelig vadefugleart er strandskaden med dens sorthvide dragt, lange røde næb og til tider højkrøstede adfærd bl.a. "ku - bik, ku - bik". Få timer efter klækningen er vadefuglens unger aktive, og forældrefuglene kan lede ungerne hen til føderige steder, hvor ungerne kan finde føde, men strandskaden fodrer i modsætning til andre vadefugle deres unger. I de senere år er strandskaden begyndt at yngle på flade hustage, og her kan strandskaden bringe føden til ungerne, så de først behøver at forlade taget, når de kan flyve.

Fiskehejre:

Fiskehejre yngler i kolonier i skove nær søer, fjorde eller lavvandede kyster. Fiskehejren har i mange år ynglet på Barneholm i Nakskov Fjord, men er flyttet til Vejløskoven, hvor den tidligere har ynglet. Fiskehejren træffes overalt ved Nakskov Fjord og Indrefjord, hvor den fanger fisk, der udgør hovedparten af føden, men også bl.a. mus og insekter står på menukortet. Hejren fisker ved langsomt med strakt hals at gå gennem vandet parat til hug. En anden fiskemetode hejren benytter er at stå helt stille tålmodigt ventende på, at et byttedyr skulle komme indenfor rækkevidde.

Havterne:

I sommerhalvåret ses langs Lolland-Falsters kyster havterne søgende efter fisk i vandoverfladen. Får den øje på en fisk, står den et øjeblik stille i luften, inden den styrtdykker. Hvis man har skrigende og aggressive terner over hovedet, står man midt i ternernes yngleplads og bør forlade stedet, så ternerne ikke bliver forstyrret i rugning eller fodring af unger. Havternen udfører et meget langt træk mellem yngleplads og vinterkvarter, da de overvintrer omkring Antarktis.

I Danmark yngler der 6 ternearter: havterne, fjordterne, splitterne, sandterne, dværgterne og sortterne. De har alle spidse vinger, der gør dem til gode flyvere.

Sølvmåge:

Sølvmågen yngler i kolonier på mindre øer og holme. Den har i dette århundrede haft en kraftig bestandstilvækst, især i 50-erne, 60-erne og 70-erne, hvilket kan tilskrives velstandssamfundets forøgede fødemængder på åbne lossepladser og affaldsprodukter fra fiskeriet. Sølvmågen er altædende og kan derfor udnytte forskellige fødeemner. En af de få kystfugle, der kan yngle i sølvmågekolonierne, er ederfuglen, som nyder godt af mågernes aggressive koloniforsvar. Andre ynglende måger ved Lolland-Falsters kyster er hættemåge, stormmåge og svartbag.

Hættemåge:

Hættemågen kendes i yngletiden på dens mørkebrune hætte, men efter yngletiden tabes hættten og i vintermånederne er hovedet hvidt med en lille mørk plet bag øjet. Hættemågen har været i stærk tilbagegang i Storstrøms Amt i 1980-erne og 1990-erne, og i år har hættemågen – måske for første gang i flere årtier - ikke ynglet ved Nakskov Fjord. Tidligere har der været en stor koloni ved Nakskov Indrefjord og nu er kolonien på Albuen også forsvundet. Årsagen til tilbagegangen vides ikke med sikkerhed, men kan være et samspil af flere faktorer. På grund af hættemågernes aggressive adfærd i ynglekolonierne mod især ræve og mår foretrækker en række andre vandfuglearter at yngle nær denne art.

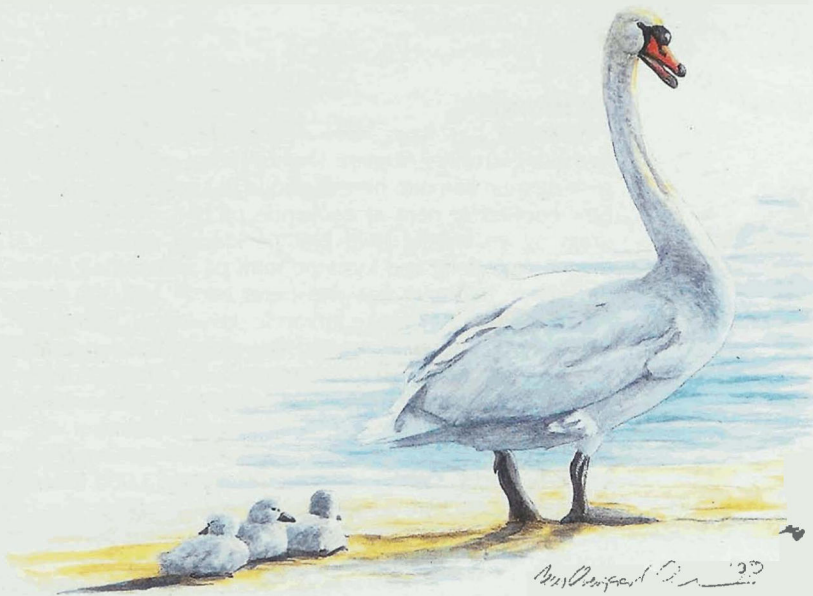
Gravand:

Til forskel for andre ænder er hunnen hos gravanden lige så iøjnefaldende farvet som hannen, og parret holder mere sammen end det er sædvane for ænderne. Derfor betragter mange gravanden som nærmere beslægtet med gæs end ænder. Redepladsen er et hulrum f.eks. et hult træ eller en rævegrav, således at den rugende fugls farver er skjult. Ofte ligger redestedet inde i land langt fra fødesøgningsterritoriet og fuglene yngler sent i forhold til de fleste andre ænder.

Ederfugl:

Ederfuglen yngler fortrinsvis i kolonier på små øer og holme ved Lolland-Falsters kyster. I marts-april måned kan der ved Lolland-Falsters kyster opleves et meget stort træk af ederfugle, der er på vej til deres ynglepladser. Det store efterårstræk af ederfugle kan især iagttages ved Gedser Odde. Ynglebestanden i Danmark har i mange år været i fremgang, og hvor der for bare 25 år siden ikke ynglede ederfugl i Nakskov Fjord yngler der i dag 150-200 par i fjorden. Op til 1 million ederfugle overvintrer i de danske farvande.

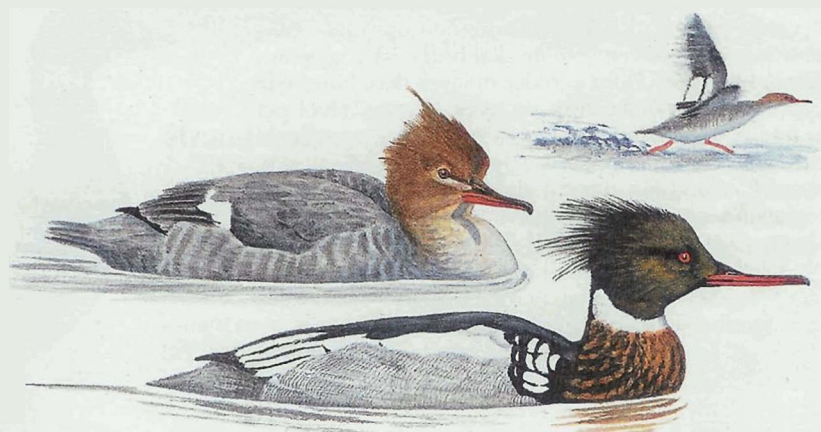
Knopsvane:

Danmarks nationalfugl knopsvanen ses overalt langs Lolland-Falsters kyster hele året. I Nakskov Fjord yngler knopsvanen på alle rævefrie øer og holme. Foruden ynglefuglene er der også et stort antal yngre ikke ynglende fugle i fjorden. I fædningstiden juli-august, hvor svanerne er ude af stand til at flyve, raster der 2500-3000 svaner i fjorden, og det samme antal overvintrer her. I isvintre dør mange svaner, og efter en isvinter springer mange en ynglesæson over, da svanerne er for afkræftede til at gennemføre yngleprocessen. I Danmark synes vi at knopsvanen er meget almindelig, men faktisk er den på den nationale rødliste som særligt ansvarskrævende art. Dette skyldes, at en stor del af den samlede bestand raster i danske farvande.

Toppet Skallesluger:

Fjordens punker, toppet skallesluger er en almindelig ynglefugl i fjorden, hvor den hovedsagelig lever af småfisk. I Storstrøms Amt er Toppet Skallesluger og Stor Skallesluger jagtfredet. Stor Skallesluger er i Danmark en sjælden ynglefugl og hovedparten af bestanden yngler i kystskove i Storstrøms Amt. Hunnerne hos de to arter ligner hinanden meget, og derfor er der ingen jagttid på de to arter i Amtet. Stor Skallesluger yngler i huller i gamle træer og redekasser. I Storstrøms Amt er der her 1990'erne opsat lidt over 100 kasser, hvoraf ca. 1/3 af kasserne er besat med ynglende hunner.

Ved Nakskov Fjord er der også opsat skalleslugerkasser, dog uden succes.

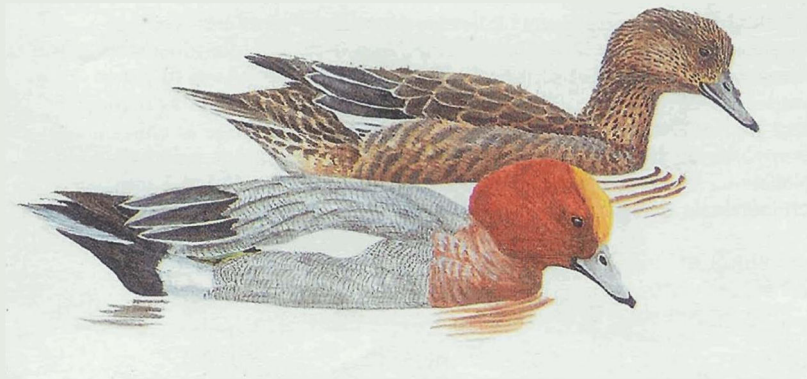
Skarv:

I Nakskov Fjord findes en mindre skarvkoloni på øen Rømmerholm, der ejes af Storstrøms Amt. Denne koloni blev etableret i slutningen af 80-erne. De følgende år gik bestanden kraftigt frem og toppede i 1993 med 741 ynglepar. Året efter faldt bestanden dog markant og har de følgende år ligget på 3-400 ynglepar. Denne udvikling er set ved de fleste kolonier, og biologer mener, at det er mængden af føde, der begrænser bestandens størrelse.

Skarven er i høj grad tilpasset jagten på fisk, da dens fjer ikke er vand-skyende, så den ikke skal kæmpe mod opdrift. Samtidig har den et såkaldt amfibiesyn, der bevirker, at den ser lige så godt under vand som over og halsen kan skydes frem, så den hugger efter fisk som en slange.

Pibeand:

Pibeanden er en svømmeand, der jagttages som talrig trækfugl om efteråret i de lavvandede områder omkring Lolland-Falster, hvor den lever af grønne plantedele. Der yngler kun få par pibeænder i Danmark, men landet er et vigtigt fourageringsområde for store dele af bestanden. Det anslås, at op imod 1 million pibeænder i løbet af efteråret raster i danske farvande. De opholder sig her en kortere eller længere periode undervejs på trækket mellem Nordskandinavien og vinterkvarteret ved Englands og Hollands kyster. Næbbet minder meget om knortegåsen og begge fugle lever især af ålegræs.

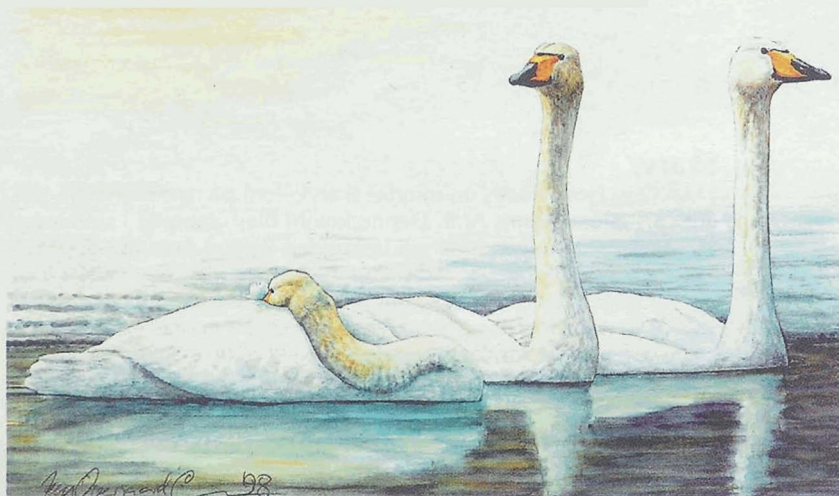
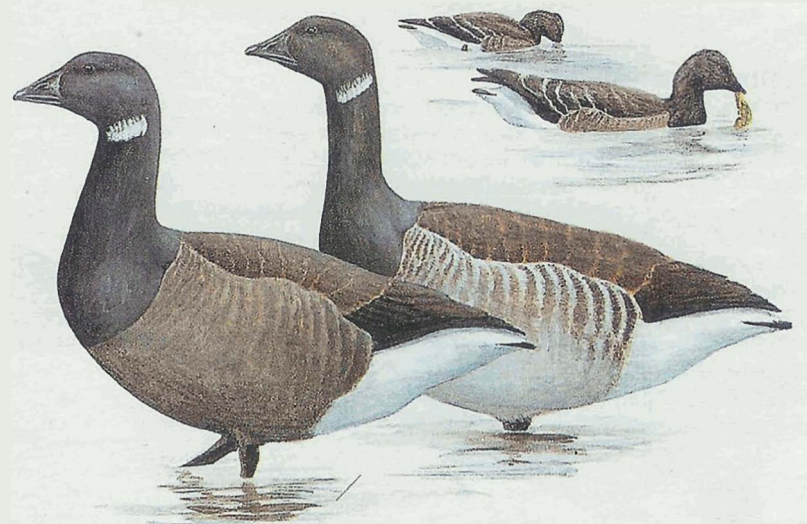

Hvinand:

Hvinanden har navn efter den hvinende lyd, vingerne frembringer under flugten. Denne lyd er meget karakteristisk og man kan ofte høre flyvende flokke på lang afstand. Især hannen er nem at genkende på den sort-hvide fjerdragt og en tydelig hvid plet på kinden. Hvinanden er meget almindelig ved kysterne midt på vinteren og landsdækkende tællinger har registreret op til 100.000 fugle, som overvintrer i danske farvande. Hvinanden er også en fåtallig ynglefugl i Danmark, der placerer reden i hule træer eller i redekasser overvejende ved søer. I Nordøstsjælland er der med held opsat redekasser, så flere kasser ville nok føre til en stigning i den danske bestand. I Sverige er der en gammel tradition for opsætning af kasser til hvinand. Det anslås at der er opsat 75.000 kasser i Sverige!

Mørkbuget Knortegås:

I trækperioderne forår og efterår raster der ved Lolland-Falsters lavvandede kyster mange knortegæs. Inden de flyver til ynglepladserne i Nordsibirien opbygger gæsene næringsreserver, som de skal bruge på ynglepladserne. I Nakskov Fjord kan der opleves flere hundrede knortegæs på vandet, hvor de æder ålegræs. Hvor det er muligt søger knortegæs op på strandenge og æder af det friske græs. På tilbagetrækket kan der raste flokke, især i Smålandsfarvandet. I vintermånederne kan der i regionen ses rastende gæs på vinterafgrøder. Det drejer sig om Sædgæs, Kanadagæs, Blisgås og i milde vintre også Grågås.

Sangsvane:

I Danmark forekommer der tre svanearter: Knopsvane, sangsvane og pibesvane, hvoraf kun knopsvane yngler i Danmark. De gulnæbbede svaner er opkaldt efter næbbets farve. Sangsvane og pibesvane træffes på trækket og som overvintrende, hvor det primært er sangsvanen, der kan ses overvintrende i regionen. Om vinteren fouragerer sangsvanen på marker med vinterraps, vintersæd og roeffald, men også på vandet kan den give sig kende med sin smukke trompetende sang.